

PARKINSONI TÕVE RAVI EESTIS

Ain-Elmar Kaasik

Parkinsoni tõbi on väheseid neurodegeneratiivseid haigusi, mis on tänapäeval edukalt ravitav, kuigi kahjuks mitte tervistatav. Omal ajal kasutatud loodusliku päritoluga atropiin ja skopolamiin põhjustasid raviannustes raskeid kõrvalnähte. Viimased on omased ka tänapäevravimitele, kuid avalduvad märksa leebemalt.

Parkinsoni tõvega seotud probleemid on Eestis üldiselt sarnased arenenud tööstusriikidega, kus vanemaealiste osa elanikkonnas on suur. Uurimistöö on näidanud, et haiguse levimus Eestis – 178 juhtu 100 000 inimese kohta – on sarnane teiste Euroopa riikidega. Siiski on Parkinsoni tõve ravi Eestis tekitanud, võrreldes stabiilselt arenenud riikidega, mõnevõrra suuremaid probleeme. Nende põhjused on olnud poliitilist (varasem eraldatus muust maailmast) ja majanduslikku (rahaliste vahendite nappus) laadi. Kuigi prageuseks on enamus probleeme lahendatud, tuleb ravimite valikul mõnikord siiski, lisaks puhtmeditsiinilistele asjaoludele, arvestada ka ravimite kõrget hinda.

Eestis on registreeritud kõik olulised antiparkinsonistlikud ravimid. Soodusravimite nimekirja kuuluvad neist biperideen, amantadiin, L-DOPA preparaadid ning dopamiini agonistid bromokriptiin ja pergoliidmesülaad (Permax). Samas ei ole vahendite nappus võimaldanud sellesse nimekirja võtta ensüümi monoamiinoksüdaasi (MAO-B) inhibiitoreid (selegiliin) ning dopamiini lagundava ensüümi katehool-O-metüültransferaasi (COMT) inhibiitoreid (entakapoon, tolkapoon).

1959. aastast on Eestis rakendatud ka Parkinsoni tõve kirurgilist ravi stereotaksiliste ajuoperatsioonide abil. Omal ajal konstrueeritud ja rakendatud originaalaparatuur pakub praegu siiski vaid ajaloolist huvi. Medikamentoosse ravi tõhustamine on vähendanud kirurgiliselt ravitavate haigete arvu kogu maailmas. Siiski vajab see Eestis ajutiselt kõrvale jäänud ravimeetod täiustamist: tänapäevase aparatuuri ja seadmete hankimist. Selles valdkonnas võib tulevikus toimuda märkimisväärne areng.